

Sygn. akt II K 186/16

1 Ds 148/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2016r.

Sąd Rejonowy w R a c i b o r z u Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Monika Mańka

Protokolant: Sebastian Sroka

w obecności Prokuratora Marcina Darmochwała

po rozpoznaniu w dnia 15.06.2016r.

sprawy:

T. M.

s. A. i J.

ur. (...) w R.

oskarżonego o to, że:

w dniu 9 stycznia 2016 roku w R. na ul. (...) II, nie stosując się do decyzji wydanej przez Starostę (...) o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi w zakresie kategorii prawa jazdy A, A1, B, BE, C1, C1E (numer decyzji (...)), prowadził pojazd mechaniczny (samochód osobowy) marki M. (...) o nr rej. (...) na drodze publicznej;

tj. o czyn z art. 180a kk

1. uznaje oskarżonego T. M. za winnego popełnienia zarzucanego mu przestępstwa z art. 180a kk i za to na mocy art. 180a kk w zw. z art. 33 § 1 i 3 kk orzeka wobec oskarżonego karę grzywny w ilości 80 (osiemdziesiąt) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 (dziesięć) złotych;

2. na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w postaci wydatków w wysokości 70 (siedemdziesiąt) złotych i obciąża go opłatą w kwocie 80 (osiemdziesiąt) złotych.

Sędzia:

Sygn. akt II K 186/16

UZASADNIENIE

W dniu 24 lutego 2012r. do Starostwa Powiatowego w R. wpłynął wniosek Komendanta Wojewódzkiego Policji w K. o nr (...) z dnia 21 lutego 2012r. o sprawdzenie kwalifikacji do kierowania pojazdami w ramach posiadanych uprawnień przez oskarżonego T. M. ze względu na wielokrotne naruszenie przepisów ruchu drogowego w wyniku których, wymieniony otrzymał łącznie 34 punkty karne, skutkujące cofnięciem uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi. T. M. jest obywatelem polskim i niemieckim.

Oskarżony T. M. posiada uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi kategorii A, A1, B, BE, C1, C1E. Posługuje się dokumentem prawa jazdy wydanym przez S. H. w Niemczech w dniu 15.11.2013r. o nr (...).

Decyzją Starosty (...) z dnia 28 stycznia 2015r. nr (...) oskarżonego skierowano na kontrolne sprawdzenie kwalifikacji w zakresie uprawnień do kierowania pojazdami kategorii: A, A1, B, BE, C1, C1E. Od przedmiotowej decyzji pełnomocnik oskarżonego złożył odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w K.. Ponieważ zostało ono złożone po terminie, w/w decyzja Starosty (...) stała się ostateczna. W wyznaczonym terminie oskarżony nie zgłosił się na egzamin państwowy.

Pismem z dnia 01 czerwca 2015r o nr (...), Starosta (...) zawiadomił oskarżonego T. M. o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi kategorii A, A1, B, BE, C1, C1E.

Decyzją Starosty (...) z dnia 5 sierpnia 2015r. o sygn. (...), oskarżonemu cofnięto uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi kategorii A, A1, B, BE, C1, C1E z uwagi na fakt niezgłoszenia się przez niego we wskazanym terminie na egzamin państwowy. Od powyższej decyzji pełnomocnik oskarżonego złożył odwołanie. Ponieważ jednak zostało ono złożone z uchybieniem terminu, decyzja Starosty (...) z dnia 05 sierpnia 2015r o sygn. (...) stała się ostateczna.

W dniu 09 stycznia 2016r., w godzinach wieczornych, zmotoryzowany patrol Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w R., pełnił służbę na terenie miasta R.. Około godziny 15.50 na ul. (...) II, funkcjonariusze policji zatrzymali do kontroli samochód osobowy marki M. (...) o nr rej. (...), którego kierowcą był oskarżony T. M.. Po sprawdzeniu danych kierowcy w Centralnej Ewidencji (...) ustalono iż w dniu 5 sierpnia 2015r. Starosta (...) wydał decyzję o sygn. (...) o cofnięciu T. M. uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi. W chwili kontroli drogowej oskarżony nie posiadał przy sobie dokumentu prawa jazdy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań świadka P. S. (k. 2 t. I, zbiór (...)), notatki urzędowej (k. 1 t. I), pism ze Starostwa Powiatowego w R. (k. 3, 4, t. I), decyzji o cofnięciu uprawnień (k. 5 – 6, t. I).

Oskarżony T. M. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Podczas postępowania przygotowawczego wyjaśnił, że w 2012 roku w trakcie kontroli drogowej w G., zatrzymano mu dokument prawa jazdy za przekroczenie limitu punktów karnych. Dodał, że dokument ten został zwrócony do organu, który go wydał, czyli do Niemiec skąd je odebrał. Sytuacja taka powtórzyła się dwukrotnie. W trakcie przesłuchania w toku postępowania przygotowawczego oświadczył, iż nie jest w stanie okazać posiadanego prawa jazdy. Przed Sądem oskarżony przyznał się do jazdy samochodem bez prawa jazdy i odmówił składania wyjaśnień i odpowiedzi na pytania.

Oskarżony był już karany sądownie.

Dowód: wyjaśnienia oskarżonego (k.15, k. 25 – 26 t. I), karta karna (k. 12 t. I).

Sąd zważył co następuje:

Kompleksowa analiza materiału dowodowego pozwala uznać oskarżonego T. M. za winnego popełnienia zarzucanego mu przestępstwa. Do takiego wniosku skłoniły Sąd osobowe źródła dowodowe, ale przede wszystkim dowody z dokumentów w postaci pism i decyzji Starostwa Powiatowego w R..

Na rozprawie w dniu 15 czerwca 2016r. obrońca oskarżonego złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z akt Wydziału Komunikacji i (...) Starostwa Powiatowego w R. o nr (...) na okoliczność wykazania, że decyzja Starosty (...) z dnia 28 stycznia 2015r. o skierowaniu oskarżonego T. M. na sprawdzenie kwalifikacji była bezprawna z uwagi na brak należytego umocowania Starosty oraz, że decyzja Starosty (...) z dnia 5 sierpnia 2015r. o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi mimo prawomocności dotknięta jest wadą formalno-prawną, a także w sposób rażąco narusza art. 11 ust. 2 i 12 Dyrektywy 2006/126/WE, gdyż oskarżony w zakresie posiadanych uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi wydanych przez niemiecki organ, nie podlega jurysdykcji polskich organów

administracyjnych. Tym samym intencją wnioskodawcy było wykazanie, że doszło do naruszenia prawa materialnego, tj. art. 180a k.k. na skutek przedstawienia oskarżonemu zarzutu popełnienia czynu, który nie wyczerpywał znamion określonych w tym przepisie.

Rozpoznając zasadność w/w wniosku dowodowego Sąd miał na uwadze art. 8 kpk statuujący zasadę samodzielności jurysdykcyjnej sądów karnych. Zgodnie z komentowanym przepisem sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu (§ 1) z zastrzeżeniem, że wiążą go prawomocne orzeczenia sądów kształtujących prawa lub obowiązki (§ 2).

Z powyższego wynika zatem, iż paragraf 2 cyt. przepisu przewiduje trzy warunki związania sądu karnego orzeczeniem innego sądu. Pierwszy - to rozstrzygnięcie prawomocne, drugi - rozstrzygnięcie pochodzące od sądu, a trzeci to rozstrzygnięcie kształtujące prawo lub stosunek prawny. W ślad za judykaturą należy przyjąć, że w odniesieniu do pierwszego warunku chodzi o prawomocność w znaczeniu formalnym. Prawomocne rozstrzygnięcie to takie, co do którego brak możliwości jego wzruszenia w drodze zwykłego środka odwoławczego. Drugi warunek odnosi się do podmiotu, który wydał wiążące rozstrzygnięcie - którym musi być sąd. W niniejszej sprawie rzecz dotyczyła natomiast decyzji administracyjnej wydanej przez Starostę (...) z dnia 05.08.2015r. (nr (...)) o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami. Literalna wykładnia art. 8 § 2 kpk prowadzi do wniosku, że prawomocne rozstrzygnięcia organów administracji nie wiążą sądu karnego. Przy takim ujęciu - z jednej strony sąd musi samodzielnie ustalić istnienie bądź nieistnienie uprawnienia wynikającego z danego orzeczenia organu administracji, z drugiej jednak zasadnicze pytanie sprowadza się do możliwości dokonania ustalenia odmiennego od konstytutywnego rozstrzygnięcia organu administracji (tak: Świecki Dariusz (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I, wyd. II; stan prawny: 1 października 2015 r.).

Jakkolwiek z przepisu art. 8 kpk wynika zakaz badania prawomocnych rozstrzygnięć sądu o charakterze prawotwórczym (a zatem a contrario co do pozostałych rozstrzygnięć taki zakaz nie istnieje), to nie oznacza to nakazu badania przez sąd orzekający rozstrzygnięć sądu o innym niż w/w charakterze, ani też nakazu badania rozstrzygnięć konstytutywnych (lub deklaratoryjnych) innych organów w tym np. decyzji administracyjnych. Uniezależnienie sądu karnego od rozstrzygnięć innych niż wymienione w art. 8 § 2 kpk nie oznacza bowiem prawa tego sądu do wzruszania decyzji zawartych w rozstrzygnięciu sądu lub innego uprawnionego organu (tak Z. Świda w: Glosa do wyroku SN z dnia 1 grudnia 1998 r., IV KKN 492/97). Należy przyjąć, że sąd nie może zignorować faktu istnienia bądź nieistnienia określonego orzeczenia konstytutywnego wydanego przez organ administracyjny. W tej kwestii wypowiedział się jednoznacznie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 grudnia 1998 r., IV KKN 492/97. Wskazał on – w sprawie, gdzie przedmiotem postępowania także była decyzja administracyjna, że co prawda sąd karny związany jest jedynie prawomocnymi rozstrzygnięciami sądu kształtującymi prawo albo stosunek prawny (do których w/w decyzja przecież nie należy), ale nie oznacza to wszakże, że nie ma ona charakteru wiążącego. Odstępstwa od zasady samodzielności jurysdykcyjnej sądu karnego nie zostały ograniczone jedynie do wypadku wskazanego w art. 8 § 2 k.p.k. Mogą one bowiem wynikać także z innych postanowień ustawy, przy czym dotyczy to zarówno kodeksu postępowania karnego, jak też innych aktów normatywnych o randze ustawy, a pamiętać należy, że kwestionowana decyzja Starosty (...) została wydana na podstawie art. 103 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, art. 140 ust. 1 pkt 4 lit „a” ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. – Prawo o ruchu drogowym oraz art. 104 kpa.

Przedmiotem niniejszej sprawy było przestępstwo z art. 180a kk, do którego znamion należy istnienie decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami. Znamiona te są wyczerpane niezależnie od tego, czy decyzja wywołująca powstanie karygodnego stanu jest legalna w sensie prawa administracyjnego. Zajęcie w tej kwestii innego stanowiska otwierałoby drogę do ponownej kontroli legalności decyzji administracyjnej pomimo wyczerpania środków prawnych przewidzianych w prawie administracyjnym. Jako akt prawa administracyjnego (ale nie wyrok sądu), decyzja administracyjna nie jest wskazana w przepisie art. 8 § 2 kpk jako bezwzględnie wiążąca sąd karny, ale badanie jej zasadności nie należy do sądu karnego orzekającego o przestępstwie z art. 180a kk, jeżeli konkretna sytuacja związana z tą decyzją administracyjną nie budzi wątpliwości sądu, gdyż dla badania legalności decyzji administracyjnej właściwa jest droga proceduralna przewidziana w prawie administracyjnym. Podkreślić

należy, iż zarówno kwestionowana przez obrońcę decyzja z dnia 05.08.2015r. (nr (...)), a także poprzedzająca ją decyzja z dnia 28.01.2015r. ((...)) są orzeczeniami ostatecznymi i wykonalnymi.

Mając powyższe na uwadze uznać należało, iż argumentacja obrońcy szeroko zaprezentowana w czasie przewodu sądowego zmierzająca do wykazania, iż obie decyzje pozbawione są podstaw prawnych i jako takie winny zostać wyeliminowane z obrotu prawnego, a tym bardziej nie mogą stać się podstawą formułowania przeciwko oskarżonemu zarzutu z art. 180a k.k. - nie mogła się ostać. Jedynie na marginesie zauważyć trzeba, iż winna ona zostać ewentualnie przedstawiona w postępowaniu administracyjnym, które doprowadziło do wydania kwestionowanych decyzji i rzeczą niezrozumiałą jest dlaczego tak się nie stało. Odnośnie natomiast podnoszonych okoliczności mających doprowadzić do wzruszenia w/w decyzji administracyjnych, a sprowadzających się do naruszenia art. 11 ust. 2 i 12 Dyrektywy 2006/126/WE wskazać należy, iż kwestia ta była przedmiotem rozważań organu wydającego sporną decyzję z 05.08.2015r., który w jej uzasadnieniu odniósł się do przywołanej wyżej normy prawnej stwierdzając brak naruszeń w tym zakresie.

W ocenie Sądu spełniony został także trzeci warunek zawarty w przepisie art. 8 § 2 kpk w zakresie związania sądu karnego prawomocnym orzeczeniem kształtującym prawa lub stosunki prawne. Kształtowanie prawa lub stosunku prawnego polega na ustanowieniu, zmianie lub zniweczeniu uprawnienia określonego podmiotu bądź stosunku prawnego łączącego określone podmioty. Cechę konstytutywną (kształtującą) orzeczenia stanowi zdarzenie prawne z którym łączą się określone skutki co oznacza, że dopiero na skutek jego wydania następuje zmiana w istniejących stosunkach prawnych lub zostaje ukształtowany nowy stan prawny. Taki charakter niewątpliwie posiada decyzja Starosty (...) z 05.08.2015r. mocą której ukształtowany został nowy stan prawny w postaci cofnięcia oskarżonemu uprawnień do kierowania pojazdami.

W świetle powyższych rozważań Sąd uznał, iż zachodzi podstawa do oddalenia wniosku dowodowego obrońcy uznając, że okoliczność, która ma być udowodniona nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, a także, iż wnioskowany dowód jest nieprzydatny do stwierdzenia danej okoliczności.

Wskazać należy, iż oskarżony z pełną świadomością kierował samochodem wiedząc, że cofnięto mu ku temu uprawnienia. Stosowne decyzje administracyjne zapadły kilka miesięcy przed kontrolą drogową, poza tym pełnomocnik oskarżonego nieskutecznie odwoływał się od nich, tak więc oskarżony świadomie naruszył przepisy karne. Trzeba podkreślić, iż T. M. jako obywatel polski podlegał wpisowi do ewidencji kierowców z uwagi na przekroczenie liczby punktów karnych. Ponadto, jeżeli dokumenty prawa jazdy wydawane przez państwa członkowskie Unii Europejskiej są wzajemnie uznawane, to nie można przyjąć, iż polskie organy nie są właściwe do cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi tylko dlatego, że dokument został wydany w innym kraju członkowskim.

Sąd dał w całości wiarę zeznaniom świadka P. S. (2). Świadek w szczegółowy sposób opisał procedurę kontroli drogowej oskarżonego. Wymieniony podał, że oskarżony twierdził, iż posiada prawo jazdy wydane za granicą lecz podczas kontroli drogowej nie miał go przy sobie. Świadek w sposób logiczny, spójny i konsekwentny przekazał posiadane przez siebie informacje, które stanowią istotny dowód w niniejszej sprawie.

Przestępstwo z art. 180a kk penalizuje prowadzenie pojazdu mechanicznego na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu wbrew decyzji właściwego organu o cofnięciu kierującemu uprawnienia do kierowania pojazdami. Zgodnie z art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 155 z późn. zm.), decyzję taką wydaje starosta.

Na podstawie art. 180a kk w zw. z art. 33 §1 i 3 kk Sąd skazał oskarżonego na karę grzywny w ilości 80 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych.

Wymierzając karę Sąd kierował się przede wszystkim potrzebą wychowawczego oddziaływania na oskarżonego. Wymierzona kara powinna zapobiegać powrotowi na drogę przestępstwa, wywołać zmianę postępowania w przyszłości oraz skłonić oskarżonego do przestrzegania porządku prawnego. Wysokość kary grzywny jest adekwatna

do sytuacji majątkowej oskarżonego, a także stopnia winy. W ocenie Sądu orzeczona kara spełni tym samym swoje cele zarówno w aspekcie prewencji indywidualnej jak i generalnej uświadamiając potencjalnym sprawcom, iż podobne zachowanie spotka się z surową represją karną.

Na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973r o opłatach w sprawach karnych, Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w postaci wydatków w wysokości 70 złotych i obciążył go opłatą w kwocie 80 złotych.

Sędzia